

**Çocuk ve Medya Hareketi  
Açıklaması  
Medya Tanıtım Toplantısı**

**Basın  
27 Mayıs 2013**

Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent ARINÇ'ın  
ÇOCUK ve MEDYA HAREKETİ ile  
I. TÜRKİYE ÇOCUK ve MEDYA KONGRESİ  
NEDENİYLE YAPTIĞI AÇIKLAMA:

**“HERKESİ ÇOCUK ve MEDYA HAREKETİ GÖNÜLLÜSÜ  
OLMAYA ve MEDYA OKURYAZARLIĞI  
EĞİTİMİNE DAVET EDİYORUM”**

Yaşadığımız dünyada çocuk ve medya ilişkisi ülkelerin sınırlarının ötesinde ve çok yönlü olarak ele alınması gereken bir küresel soruna dönüşmüştür. Bütün çocuk sorunlarının çözümünde olduğu gibi, çocuk ve medya sarmalı da yerel ve dar bir perspektifle çözülemez duruma gelmiştir. Sınırları en küçük ülke bile medyanın küresel etkilerinden payına düşenlerle yüzleşmek zorundadır. Bugün başlattığımız *Çocuk ve Medya Hareketi*, çocuk ve medya alanında ülkemiz ve dünya ölçeğinde çözümün bir parçası olmaya, kendi sözümüzü söylemeye ve yol haritamızı belirlemeye yönelik bir harekettir.

*Çocuk ve Medya Hareketi*, medyanın olumsuz etkilerinden hangi stratejik amaç ve eylemlerle nasıl korunulacağı kadar, geliştirici özelliklerinden nasıl yararlanılacağına odaklanacak bir hareket olarak öngörülmüştür. Medya toplumunda yalnızca koruyucu modellerin yeterli olmadığı da ortak kabullerden biridir. Çocuk ve medya sorununu ertelemek yerine görünür kılmak, çocuğu ve yetişkini medyanın nesnesi değil, çözümün öznesi durumuna getirmek; daha açık ifadeyle, medya ile yüzleşmek öncelikli amacımız olacaktır.

Son çeyrek yüzyılda yapılan aile, çocuk ve medya araştırmalarından öğrendiğimiz şu gerçeği de dikkatinize sunmak isterim: Her çocuk sorunu aile ve toplumun olduğu kadar dünyanın da sorunudur. Medya konusuna aile, çocuk, toplum ve dünya ölçeğinde bir yaklaşımla eğilmeyi amaçlıyoruz. Medeniyetimizin kültürel değerlerini içeriksizleştiren medya karşısında toplumsal savunma hakkımızı kullanmak bugünün ve geleceğin çocuklarına karşı sorumluluğun gereğidir. Çocuklarımızın doğdukları topluma ve kültürümüze yabancılaşmalarına karşı seyirci kalmak teslimiyeti kabul etmek anlamına gelmektedir. Böylece, *Çocuk ve Medya Hareketi*, tam anlamıyla medya sınavımız olacaktır.

Yeni medya ile okul deneyimi dramatik şekilde değişmiştir: Çocukların bütün medya mecralarını çok farklı ve etkin düzlemlerde kullanmaları nedeniyle aile bireylerinin ve

eğitimcilerin kaygıları daha da artmıştır. İçinde yaşadığımız medya toplumunda Facebook, Twitter, Vimeo gibi sosyal medyaların kullanımı; bilgisayar oyunlarının artması, akıllı telefonlar aracılığıyla internete erişimin yaygınlaşması 'ekran kuşağı'nın yeni etkilenme boyutlarını ortaya çıkarmıştır. Çocuk ve medya gerçeğiyle yüzleşme cesareti göstermeden alabildiğine ticari bir enstrümana dönüşen bu alanı dönüştürmenin de imkânı yoktur. Dünya genelinde üretilen çocuk programlarının çocuk hakları kültürü temelinden yoksun ve 'öğrenme' işlevinden uzak olduğu unutulmamalıdır.

*Çocuk ve Medya Hareketi* ile çocuk hakları kültürüne dayalı içerik üretimini destekleyen, çocukların medya erişiminin pozitif şekilde düzenleneceği, çocuğa saygılı çocuk dostu bir medya düzeni kurmak amacıyla ülke ölçekli bu çocuk ödevine karar vermiş bulunuyoruz. Burada sorulması gereken ana soru şu olmalıdır: Çocukları medyanın olumsuz etkileri karşısında koruyucu sistem modellerini güçlendirmek yeterli midir? Elbette koruyucu modeller geliştirilmelidir; ancak, bu tek başına çare değildir. Korumacı yaklaşımla medyanın dönüştürülebileceği önerisi de gerçekçi değildir.

*Çocuk ve Medya Hareketi*, koruyucu yaklaşımlarla sınırlı bir içerik yerine, çocuk ve yetişkin bireylere medya karşısında söz hakkı verecek bir medya okuryazarlığı eğitimi öngörmektedir. Medya yalnızca bir eğlence aracı değil, erken dönem çocuk gelişiminden başlayarak hayat boyu öğrenme süreçlerinin vazgeçilmez parçasıdır. Medya okuryazarlığı eğitimi ise hayat boyu öğrenmenin ayrılmaz bir yapıtaşı olacaktır.

*Çocuk ve Medya Hareketi*'nin ilk adımlarının atılmaya başladığını memnuniyetle ifade etmek isterim. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Çocuk Vakfı ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun iş birliğinde, ülkemizin seçkin akademisyenlerinden Sayın Prof. Dr. Halûk Yavuzer Hocamızın Başkanlığında *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi*'ni İstanbul'da düzenleyeceğiz. Dünyada ilk kez çocuk ve yetişkin delegelerin katılımı ile çocuk ve medya temalı bir *Kongre*'nin gerçekleşecek olmasını önemli bir başlangıç kabul ediyorum.

*I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi* öncesinde bir dizi çalışmanın başlatılması, çocuk ve medya alanında Türkiye'nin birikimini yansıtacak olması bakımından önemlidir. *Kongre*'de çocuk ve yetişkin delegelerin seçeceği; medyanın çocukları etkileyen bütün süreçleri izlemek amacıyla sivillerden oluşacak *Çocuk ve Medya İzleme Kurulu* ile etkin bir modelin hayata geçeceğini arzu ve ümit ediyorum.

*Çocuk ve Medya Hareketi*'nin en önemli çalışması ise *I. Türkiye Çocuk ve Medya Stratejisi ve Uygulama Planı 2014-2018* belgesi olacaktır. 13 Nisan'da İstanbul'da düzenlenen Strateji Belgesi Çalıştayı ile Eskişehir, Ankara ve İstanbul Odak Grup Toplantıları tamamlanmış ve Yazım Grubu çalışmaları devam etmektedir. Özellikle vurgulamak istediğim bir hususu saygıyla izlemekte olduğumu huzurlarınızda açıklamaktan memnuniyet duyacağım: *Çocuk ve Medya Hareketi* ile *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi*'nin bütün aşamalarında çocuk görüşü alınmaktadır. *Strateji Belgesi* için de aynı özenin gösterilmekte

olması çocuk ve medya ödevimizi taahhüt edecektir. Kongre'nin önerisiyle TÜİK'in hazırlamakta olduğu *Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması* ve RTÜK'ün hazırladığı *Türkiye'de Çocukların Medya Kullanma Alışkanlıkları Araştırması* Ağustos ve Eylül aylarında sonuçlanacaktır. Ayrıca üniversitelerin desteği ile Ocak 2014'ten itibaren *Türkiye Çocuk ve Medya Haritası'nın* hazırlanması çalışmalarına başlanacaktır.

*Çocuk ve Medya Hareketi'nin* hayallerinden biri olan *İstanbul Çocuk ve Medya Bildirgesi* ise *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi'nin* kapanış programında dünya çocuk medyası uzmanlarıyla birlikte açıklanacaktır. İnaniyorum ki bu *Bildirge* ilgiyle karşılanacak ve çocuk medyası çalışmaları yapanları cesaretlendirecektir.

*Çocuk ve Medya Hareketi*, sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, medya kuruluşları, medya meslek örgütleri, eğitim örgütleri ve üniversitelerin iş birliğinde gerçekleşecek bir harekettir. Bu hareketin birinci önceliği ise medya kültürü eğitime yönelik bir sürecin başlangıç noktası olmasıdır. Bütün samimiyetle ifade etmek isterim ki, çocuk ve medya sarmalı yalnızca Hükümet düzenlemeleriyle çözülemez. Medyanın içinde yer almadığı bir çözüm sürecinin başarı şansı yüksek değildir. Bu nedenle bireyin, toplumun ve bizzat medyanın paydaş olacağı medya eğitiminin hep birlikte gerçekleştirilebileceğine inanıyorum.

*Çocuk ve Medya Hareketi*, çocuk ve medya ekseninde ortak iyilere öncülük edecek kültürel bir temelde gerçekleşmelidir. Çocuk ve medya girişiminin temel öznesi ise hiç şüphesiz çocuklarımız olacaktır. Çağrım ise her yaşta yetişkinlere yöneliktir: Herkesi *Çocuk ve Medya Hareketi* gönüllüsü olmaya ve medya okuryazarlığı eğitimine davet ediyorum.